

Chambre des représentants de Belgique

SESSION ORDINAIRE 1998 - 1999 (*)

22 AVRIL 1999

PROPOSITION DE LOI

modifiant l'article 2.7 du règlement général sur la police de la circulation routière

(Déposée par M. Hugo Van Dienderen et
Mme Martine Schüttringer)

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

L'utilisation de «pistes cyclables marquées» est courante en Belgique. Ces pistes cyclables sont quasi adjacentes à la chaussée. Conformément à l'article 74 du règlement sur la police de la circulation routière, elles sont délimitées par deux lignes discontinues parallèles de couleur blanche.

Les cyclistes considèrent souvent ces pistes cyclables marquées comme (subjectivement) dangereuses parce qu'aucune barrière physique ne les sépare de la chaussée¹. Aux yeux des automobilistes, ces pistes cyclables marquées paraissent faire partie de la chaussée bien plus que les autres pistes cyclables contiguës (telles que celles aménagées sur un accotement en saillie ou dans un matériau ou une couleur différents de ceux de la chaussée); elles élargissent la perspective, ce qui incite les automobilistes à augmenter leur vitesse. La piste cyclable marquée offre même une ligne de conduite visuelle supplémentaire à l'automobiliste, qui la considère comme une zone tampon ou une bande de détresse en cas d'urgence. Le bord de la chaussée est en effet éloigné.

¹ VAN DAMME, J., «Fietsen moet kunnen», dans la série *Langzaam Verkeer Bulletin*, décembre 1989, 22: l'auteur parle de «pistes suicide» (*zelfmoordkantjes*).

(*) Cinquième session de la 49ème législature

Belgische Kamer van volksvertegenwoordigers

GEWONE ZITTING 1998 - 1999 (*)

22 APRIL 1999

WETSVOORSTEL

tot wijziging van artikel 2.7 van het wegverkeersreglement

(Ingediend door de heer Hugo Van Dienderen
en mevrouw Martine Schüttringer)

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

in België wordt veel gebruik gemaakt van «fietsstroken». Deze fietspaden sluiten vrijwel onmiddellijk aan bij de rijbaan. Ze worden conform artikel 74 van het wegverkeersreglement afgebakend door twee evenwijdige witte onderbroken strepen.

Fietsstroken worden door fietsers veelal als (subjectief) onveilig ervaren omdat er geen enkele fysieke barrière is tussen het fietspad en de rijbaan¹. Veel meer dan andere aanliggende fietspaden (zoals op verhoogde berm of in een ander materiaal of een andere kleur dan de rijbaan) lijken fietsstroken voor de automobilist tot de rijbaan te behoren; ze leveren een breder perspectief op waardoor de autosnelheid verhoogt. De fietsstrook is voor de automobilist zelfs visueel een extra-geleiding en wordt door hem als een bufferzone of uitwijkstrook voor noodgevallen beschouwd. De rand van de rijbaan ligt immers verder.

¹ VAN DAMME, J., «Fietsen moet kunnen», in de reeks *Langzaam Verkeer Bulletin*, december 1989, 22: de auteur spreekt van «zelfmoordkantjes».

(*) Vijfde zitting van de 49ste zittingsperiode

Les considérations qui précèdent constituent déjà des raisons suffisantes pour que l'on évite d'aménager des pistes cyclables marquées. Mais, le règlement sur la police de la circulation sape lui-même le statut des pistes cyclables marquées. Dans l'arsenal de notions figurant dans le règlement sur la police de la circulation routière, la piste cyclable marquée peut être considérée comme une partie de l'accotement de plain-pied². D'aucuns ne partagent pas cet avis³. Le règlement sur la police de la circulation n'exclut en tout cas pas qu'une piste cyclable fasse partie de l'accotement de plain-pied, puisqu'il ne définit pas la notion d'«accotement de plain-pied».

Le règlement sur la police de la circulation routière précise que, dans un certain nombre de cas, les voitures peuvent emprunter l'accotement de plain-pied:

- lorsque la largeur de la chaussée ne permet pas d'effectuer aisément le croisement (art. 15.3);

- lorsque la largeur de la chaussée ne permet pas d'effectuer aisément le dépassement (art. 16.5);

- pour s'arrêter ou stationner en agglomération (art. 23.1.2°; dans ce cas, l'utilisation de l'accotement de plain-pied est même obligatoire!).

Si la piste cyclable est considérée comme un accotement de plain-pied, les pistes cyclables marquées seront encore plus dangereuses qu'elles ne le sont actuellement. Il est dès lors préférable d'exclure toute équivoque. L'article 2.7 du règlement de la police de la circulation routière prévoit déjà que la piste cyclable ne fait pas partie de la chaussée. Il suffit de compléter cet article en précisant que la piste cyclable ne fait pas non plus partie de l'accotement de plain-pied. Il s'agit d'un pas modeste, mais d'une valeur symbolique importante, dans la consécration des droits du cycliste...

Op zich zijn dat al voldoende redenen om de aanleg van fietsstroken te vermijden. Maar ook het verkeersreglement zelf ondermijnt de status van fietsstroken. De fietsstrook kan binnen het begrippenarsenaal van het wegverkeersreglement als deel van de gelijkgrondse berm beschouwd worden². Anderen zijn het daar nochtans niet mee eens³. In elk geval sluit het wegverkeersreglement niet uit dat een fietspad tot de gelijkgrondse berm behoort, aangezien het begrip «gelijkgrondse berm» niet gedefinieerd wordt.

Het wegverkeersreglement bepaalt dat auto's in een aantal gevallen de gelijkgrondse berm mogen gebruiken:

- wanneer het kruisen wegens de breedte van de rijbaan niet gemakkelijk kan uitgevoerd worden (art. 15.3);

- wanneer het inhalen wegens de breedte van de rijbaan niet gemakkelijk kan uitgevoerd worden (art. 16.5);

- om stil te staan of te parkeren in de bebouwde kom (art. 23.1.2°; in dit geval is het gebruik van de gelijkgrondse berm zelfs verplicht!).

Indien het fietspad als gelijkgrondse berm wordt beschouwd worden de fietsstroken nog gevaarlijker dan ze al zijn. Daarom is het beter om elke twijfel voorgoed te bannen. In artikel 2.7 van het wegverkeersreglement staat reeds dat het fietspad geen deel uitmaakt van de rijbaan. Dat artikel kan eenvoudig worden aangevuld zodat het fietspad evenmin tot de gelijkgrondse berm behoort. Een kleine, maar vooral symbolisch belangrijke stap voorwaarts voor de realisering van de rechten van de fietser...

H. VAN DIENDEREN
M. SCHÜTTRINGER

² Tribunal de police, Saint-Nicolas, 11 décembre 1995, *règlement sur la police de la circulation routière* 96/114.

³ POTÉ, R., *Verkeersreglementering: belang van de bepalingen*, Mys & Breesch, 1994, 14; ID., «Gebruik van de gelijkgrondse fietspaden bij het kruisen», *Verkeersspecialist*, février 1997, 23.

² Pol. Rb. Sint-Niklaas, 11 december 1995, *Verkeersreglement* 96/114.

³ POTÉ, R., *Verkeersreglementering: belang van de bepalingen*, Mys & Breesch, 1994, 14; ID., «Gebruik van de gelijkgrondse fietspaden bij het kruisen», *Verkeersspecialist*, februari 1997, 23.

PROPOSITION DE LOI

Article 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Art. 2

L'article 2.7, alinéa 2, de l'arrêté royal du 1er décembre 1975 portant règlement général sur la police de la circulation routière, remplacé par l'arrêté royal du 20 juillet 1991, est complété comme suit: «ni de l'accotement de plain-pied».

4 mars 1999

WETSVOORSTEL

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2

Artikel 2.7, tweede lid, van het koninklijk besluit van 1 december 1975 houdende algemeen reglement op de politie van het wegverkeer, vervangen bij het koninklijk besluit van 20 juli 1990, wordt aangevuld als volgt: «, noch van de gelijkgrondse berm».

4 maart 1999

H. VAN DIENDEREN
M. SCHÜTTRINGER